

Cestáři na cestě do Emauz

Kázání na pohřbu Bohuslava Korejse, chrám Matky Boží před Týnem, 21. dubna 2023, 10.00 hodin

Drazí přátelé, sestry a bratři,

smrt člověka je pro něj samotného přerod do něčeho zcela nového, a i když někdo žije opravdu autentickým křesťanským životem, musí to být cosi doslova převratného. Ostatně tak se o tom vyjadřuje i sv. Pavel, když říká: *„My zvěstujeme, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, a nač člověk nikdy ani nepomyslel, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují.“* (1 Kor 2,9)

Pro nás pozůstalé je smrt člověka, zvláště člověka nám nějak blízkého, zarmoucením. I když se nejedná o tragickou smrt, nebo smrt v mladém věku, kdy je onen člověk doslova vyrván z našeho středu, vždy pocítujeme jakousi prázdnotu. Každý člověk chybí...

My křesťané zaplňujeme tuto prázdnotu jednak rozumnou úvahou, že smrt do života patří, a pak se především posilujeme vírou ve věčný život, naději ve shledání a láskou, o níž Píseň písní říká, že je *„silná jako smrt“*. (Pís 8,6). Dokonce víme, že je silnější než smrt, protože ten který nás miloval až do krajnosti, za nás zemřel, a svým zmrtvýchvstáním jednou provždy zničil moc smrti, takže se – až skoro výsměšně – můžeme s apoštolem Pavlem ptát: *„Smrti, kdepak je tvoje vítězství? Smrti, kdepak je tvůj bodec?“* (1 Kor 15,55)

Jestliže je smrt součástí lidské existence, můžeme říci – součástí života, neboť věříme v život po smrti, pak je smyslem křesťanského pohřbu kromě jiného i uvažování o člověku jako o živém, nikoli jako o mrtvém.

Živý člověk jedná, působí, tvoří vztahy. Rád proto naslouchám jakémusi spíše zásadnímu než „poslednímu“ kázání zesnulého křesťana při jeho vlastním pohřbu. Pravda, mezi námi v rakvi tu leží jeho tělesná schránka, nemůže mluvit, nemůže nic. Ale to, co během svého života nastřádal, hřivny, s nimiž hospodařil, už nyní vydávají počet a jeho životní příběh promlouvá.

Platí-li to o každém křesťanovi, o to víc to platí o zesnulém, s nímž se loučíme dnes: o Bohuslavu Korejsovi. Říkali jsme mu různě: nejbližší mu říkali Slávku, ty, které učil, o něm mluvili jako o panu profesoru Korejsovi, pro nás rodinné přátele a jeho „učně“ to byl prostě „pan Korejs“. A toto prosté oslovení – což jsem vždy pocítoval – v sobě zahrnovalo i velkou porci úcty. Nikdy jsem nepotřeboval Bohuslava Korejse zdobit nějakými dalšími tituly, pojem „pan Korejs“ vždy naprosto stačil.

Všichni víme, čím žil. Byl duší i tělem hudebníkem. Ale to by bylo málo. Byl hudebníkem, jehož umění mělo sloužit Bohu. A stalo se tak: Sloužilo a slouží, a věřím, že bude sloužit ještě dlouho... I to by ovšem bylo málo. To

nejpodstatnější asi je, že byl opravdu věřícím, autentickým křesťanem-katolíkem, a že byl osobností.

Jeho světem byla liturgie. Nikoli jen jakési obřady, ale liturgie jako opravdová, hluboká a autentická služba Bohu a člověku. Kdysi mi napsal v jednom věnování: „*Chceš-li následovat mne i ty, kteří zde byli přede mnou, zapamatuj si: oslava Boží je neslučitelná s pohodlností a lacinou líbivostí*“ (jaro 1991). To je myslím – alespoň pro mě – jeho testament. Oslavovat Boha až na dřeň své existence.

Měl jsem to privilegium, že jsem mohl vedle něho vyrůstat. Pochopitelně si to nepamatuji, ale nebudu daleko od pravdy, když řeknu, že nevím, jestli jsem dříve vnímal jeho zpěv a varhanní doprovod ve strašnickém kostele nebo jestli jsem dříve mluvil. Každopádně se k tomu váže jedna anekdota: Když hrál kdysi píseň Tvůrce mocný, prý jsem rušil liturgické shromáždění svým voláním: Cestáři, cestáři! To byla velmi populární píseň s názvem „Cestářská“, zpívaná Jiřím Strakou, která asi byla v té době často hraná v rádiu. Můj výrok tehdy tak zlidověl, že pan Korejs ještě dlouho říkal: „Jdu hrát Cestáře“, když se zpívala píseň Tvůrce mocný.

Další vzpomínka je na Karlštejn. V roce 1978 se připomínalo 600 let od smrti Karla IV. Bylo mi sedm let a z celé slavné bohoslužby si pamatuji jen, že jsem stál na schodech mezi lidmi, utopen mezi kožichy a kabáty, nic jsem neviděl a bolely mě nohy. Ale slyšel jsem hudbu sboru řízeného panem Korejsem. Hudbu, která byla krásná, jejíž krása se ovšem nevztahovala sama k sobě. Vedla k přemýšlení a modlitbě za zemřelého císaře a krále. Dodnes, když přijdu na Karlštejn, dívám se na ty prostory právě očima tohoto zážitku.

Od svých čtrnácti let jsem chodil hrát do kaple ve Strašnicích. Hrál jsem sice v neděli až na mši svaté pro děti v 10.30 hodin, ale chodil jsem už na sedmou a na devátou, na níž hrál pan Korejs, ministrovat. Mezi sedmou a devátou jsem měl možnost chodit na snídani na faru, kde pan farář s panem Korejsem u dobrých buchet a kávy „vedli řeči“. O čem jiném, než o liturgii a hudbě. Zakoušel jsem tak v přímém přenosu vznik žalmových zpěvů a odpovědí, jejich testování v liturgickém provozu.

Ve Strašnicích jsem mohl zpívat ve Svatém týdnu pašije. Měl jsem značnou trému, ale nějak jsme vždy dospěli ke konci. Pamatuji si, že mi zpěváci s panem Korejsem vcele říkali, že jsem zmiňován ve velkopátečních „Výčitkách Spasitelových“ Když jsem se divil, odpověď zněla: přece ve slovech „A tys mě přibil na kříž!“ – Bylo to někdy úsměvné. Nikdy to však nebyla rutina, ale vždy hluboké prožívání posvátného děje a snaha o co nejlepší službu Bohu.

Pak jsem jednoho dne přišel sem do Týnského chrámu. Nejprve do pracovny – bytu pana Korejse v budově Týnské školy. Byla to taková špeluňka, ale právě zde vznikalo to podstatné z liturgických zpěvů. Dostal jsem koblihu, ponorným vaříčem se uvařila voda na kávu – a opět „se vedly řeči“. Zažil jsem tu i přípravu některých jáhnů na jejich premiéru Exultet a podobně.

Mohu říci, že pan Korejs velmi zásadně poznamenal mé dospívání, zrání a také proces, kdy jsem si tvořil vkus a žebříček hodnot. Samozřejmě jsem to ve své mladické nerozvážnosti přeháněl a chodil jsem dokonce oblékaný jako on: s baretem, v černých polobotkách, modrém kabátě a s příruční aktovkou. Byli lidé, kterým to vadilo, byli tací, kteří se mi smáli, ale mně to nevadilo.

Proč to všechno říkám? Rád bych na tom ilustroval proces, který jsme v blízkosti pana Korejse mnozí prožívali. Provozovaná hudba, pohled na hluboce věřícího, a přitom racionálně uvažujícího člověka přitahovaly. A možná ve stejném poměru jako hudba množství vyprávěných příběhů. To – jsem přesvědčen – bylo velmi podobné tomu, co jsme slyšeli v dnešním evangeliu. Pan Korejs nepřednášel, nepředváděl se, ale kráčel s námi po cestě víry a oslavy Boží, jako kdysi Kristus s učedníky do Emauz. Nepamatuji si, že by propadal nějakým chmurám, spíše vždy rozpaloval srdce a mysli. Jeho výuka – to byl vlastně vždycky především příklad, až následně ilustrovaný slovem. Každé přirovnání kulhá a nechci zde přirovnávat pana Korejse ke Kristu Pánu – to by bylo přece jen dosti opovážlivé a on první by se bránil, – ale přece šel možná bezděky tak silně v Ježíšových stopách, že si osvojil tuto jeho metodu předávání ohně a ducha: příklad, vyprávění, důslednost, a především fakt, že život se odehrává na cestě. Právě na cestě do Emauz, kdy poznáváme Pána ve slově a v lámání chleba.

Dnešní doba často lamentuje nad poměry, nedostatkem osobností. Jsme tím nakaženi jako jedem, vytrácí se radost a přichází rozčarování, smutek a hněv. Jsme přesvědčeni, že se loď potápí a přitom se nemáme nijak zle. Moudří lidé říkají, že to bylo tak vždycky, že výrok: „*Jó, to za našich mladých let to bylo tak či onak...*“ je nesmrtelný. Co s tím? Myslím, že tady před rakví, v níž odpočívá tělo našeho zemřelého bychom si měli slíbit sami sobě, Bohu, a tak trochu i jeden druhému, že když truchlíme nad osobností, chceme vzít na sebe závazek, abychom se osobnostmi sami stávali. Nebude to hned a bude to jen ztěžka, pokud budeme stavět na sobě. Ale pokud se náš život bude podobat cestě se Vzkříšeným do Emauz, po cestě se určitě něco stane. Možná na to přijdeme až v cíli, kdy se nám otevřou oči a kdy se budeme divit: „*Což nám nehořelo srdce, když k nám na cestě mluvil a odhaloval smysl Písma?*“ (Lk 24,32) Nikdy na to není pozdě a dnes je jedinečná příležitost se na takovou cestu

vydat. A pokud se nejen vydáme na cestu, ale cestu budeme připravovat i pro druhé, můžeme se tak stávat jakýmisi „Cestáři na cestě do Emauz“,

Děkujeme tedy Pánu Bohu za život pana Korejse, za jeho dílo, za všechny okamžiky s ním prožité, které nás vedly k autentické službě Bohu a k jeho chvále a oslavě. Utěšujme se nadějí na opětovné shledání tam, kde už nebude nic jiného než chvála a sláva Boží. A nezapomeňme při vší té chvále také za našeho zemřelého Bohuslava Korejse prosit, aby mu Pán odpustil, čím se snad proti němu provinil a aby ho přijal tam, kde „*měšťané nebeští Bohu pilně slouží.*“

Stanislav Přibyl